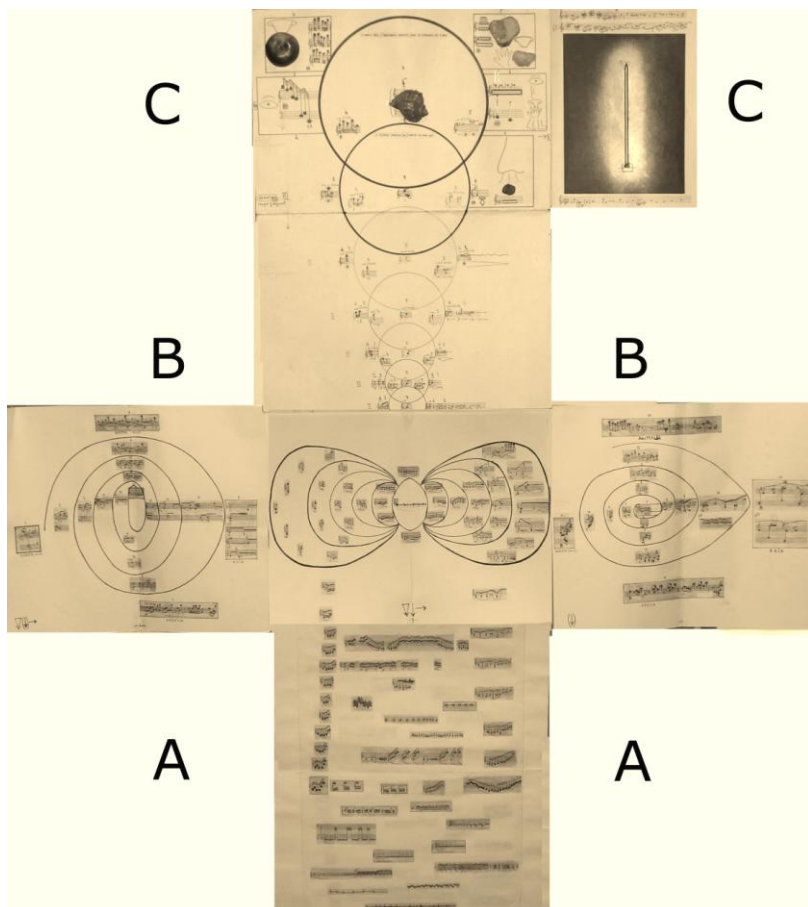

CREAȚII

METABIZANTINIRIKON (1984)

Practicarea la altitudine
TRANSCULTURALĂ a muzicii

Octavian Nemescu

Compusă în 1984 această partitură a lucrării are configurația **t r u p u l u i** omenesc, în care zona A este cea a **picioarelor, sexului și abdomenului**. B-ul sugerează cele **2 mâini** cât și etajul **inimii și al plămânilor**, iar C-ul desemnează prezența **capului, a minții și a aurei** aflată în 7 trepte de *altitudine*, de *Transfigurare*, de *Înălțare*, dintre care ultima reprezintă starea cea mai elevată.

Stratul A este sediul instinctelor viscerale, reptiliene ale **m a t e r i e i** (ale energiilor condensate), al nivelului vibrațional coborât. Este planul **NATURALITĂȚII**. Impulsul **atacă sau fuji** (alungă-l, fii bestial! sau ascunde-te!) este sugerat de liniile melodice prefigurate în această zonă a partiturii.

B-ul este zona **CULTURALITĂȚII** sau, altfel spus, a **modelelor naturale, conștientizate și transfigurate în proiecții culturale**, fiind destinat momentului spectacular al lucrării. **3 ipostaze spiralice, CIRCULARO-deschise** (gășibile, mai ales, în planul macrocosmic, galactic și al macrogalaxiilor) sunt **formele arhetipale** ce construiesc cele 3 momente ale discursului sonor instrumental (destinat viorii sau violei, ori saxofonului, clarinetului) în desfășurarea spectaculară. Este vorba de spiralele **MELCULUI** (a imploziei), a **SCOICII** și a **OULUI** (a big-bangului). În prima variantă spiralică, linia melodică instrumentală gravitează, ca un satelit terestru, în jurul „planetei” sonoro – culturale bizantine, prezentă pe CD, prin scurte fragmente ce identifică muzical următoarele spații geografice: Europa modernă, Asia, Australia și Africa. Apoi, pătrunde penetrând sfera bizantină, după care evoluează mai departe pe volute circulare din ce în ce mai mici fiind atras de centrul gravitațional **Re** al sistemului sonor. În cazul spiralei **scoicii** linia melodică „se învârtă” pe trasee circularo – simetrice în jurul aceluiași **Re**. Iar în spirala oului, pornind de la acest centru, instrumentistul se deplasează pe volute circulare din ce în ce mai largi, mai ample, ca în final, după un moment de grație, să iasă, să evadeze din sfera, din matca bizantină, modulând pe **Sol**, spre alte continente sonore. După care eșuează, gășindu-și sfârșitul, în mod lamentabil, fiind devorat de insecte, de molii. În cazul tuturor celor 3 spirale **axa lor orizontală** pune în evidență **TIMPUL**, iar cea **verticală**

SPAȚIUL sonor. Adică, în partea sângă a spiralelor sunt sunetele scurte, iar în cea dreaptă cele lungi, deasupra acutele și dedesubt (în partea de jos) gravele. Din când în când, cântarea instrumentală „alunecă” de pe traseele spiralice, „deraind” spre zona A, deci spre o desfășurare melodică ce sugerează declanșarea instinctelor animalice. Așadar, varianta spectaculară, în cântarea acestei piese, abordează zonele A și B ale partiturii, ultima având **evoluții circulare**. În tot acest timp pe CD se desfășoară **evoluții sonore lineare**, ce configurează melodii bizantine (în registrele acut și grav) în stare născândă, plus o cântare de greieri în supraacut, în ipostază **atemporală, nonevolutivă**. Apare astfel, un caz de POLITEMPORALITATE, adică de sinteză între evoluția **circulară**, cea **lineară** și **nonevoluție**, în cântarea unei muzici. Iar abordarea cântărilor bizantine (atât în desfășurarea instrumentală cât și în cea pe CD) este de factură METASTILISTICĂ, de unde vine și titlul lucrării (Metabizantitnirikon) adică aruncarea unei priviri de Sus, de pe „vâful unui munte” sau „din avion” asupra spațiului (acoustic) bizantin.¹

C-ul, partea superioară a partiturii, reprezintă abordarea și practicarea de factură **TRANSCULTURALĂ** și *postspectaculară* a acestui opus.² Asta înseamnă că cei care au cântat sau au ascultat lucrarea în varianta ei spectaculară sau cea înregistrată pe CD și care doresc, simt nevoia **să practice** anumite fragmente ale ei **în scopul îmbunătățirii propriei ființe**, scop ce transcende astfel simplul „rost estetic” al muzicii, au posibilitatea să parcurgă treptat, sferile, cercurile superioare, în ordinea verticalei ascendente, a zonei C. Este vorba de o **practicare individuală**, iar apoi, pe ultimul cerc, și **lăuntrică** a unor componente ale piesei. Tot aici este prezent și

---

¹ Acest tip de privire a atras critica vehementă din partea unor persoane care se considerau că fac parte din cercul ecleziastic, al „drept credincioșilor”.

² Menționez că am folosit pentru prima oară termenul Transculturalitate în prefața cărții mele „Capacitățile semantice ale muzicii”, tipărită de Editura Muzicală în 1983, carte ce a constituit teza mea de doctorat elaborată între 1974-77 sub îndrumarea lui Sigismund Toduță.

un fenomen de *natură sinestezică*, în sensul că senzații **gustative, vizuale, olfactive și tactile** se transformă, se „traduc” în **sunete muzicale imaginare** (ce provin din discursul sonor al Metabizantinirikonului). Iar acestea devin „**arme lăuntrice**” în lupta subiectului practicant cu el însuși, cu părțile sale negative.

Se înalță astfel, pe verticala ascendentă, **7 cercuri**, fiecare având **7 evenimente**, cu excepția ultimului (care are 8 întâmplări). Întreaga desfășurare și practicare a C-ului trebuie să dureze **9 luni de zile**.

- I. În **cercul I** se propune ascultarea separată a 7 fragmente din „Metabizantinirikon”, pentru reamintirea, rememorarea lor. Fiecare va fi audiat timp de **5 minute** și această audiție se repetă pe parcursul zilelor unei săptămâni (deci 5 minute x 7 zile).
- II. În **cercul II** cele 7 evenimente se vor asculta câte **15 minute** fiecare, cu repetare în zilele unei săptămâni.
- III. În **cercul III** evenimentele se vor auzi pe parcursul a **30 de minute** în zilele săptămânii următoare.
- IV. În cercul următor fiecare audiție va dura **o oră** pe zi. Așa a trecut o lună de zile.
- V. În **cercul V** evenimentele sonore se ascultă **2 ore** pe zi timp de 7 zile.
- VI. În cercul de deasupra, cele 7 evenimente sonore se vor parcurge fiecare pe durata **unei zile**. Iar toate vor dura o săptămână. Ele vor fi însoțite de senzații de altă natură. Astfel, parcursul sonor de **luni** va fi dublat de o **experiență de natură gustativă**. Cel de **marți de una olfactivă**. **Miercuri de una tactilă, joi vizuală și vineri din nou tactilă**.
Acest cerc se desfășoară pe durata a 2 săptămâni. Șase dintre cele 7 evenimente sonore se intitulază împreună: „**6 viziuni ale Infernului din Mine**”. La fiecare dintre ele

practicarea sonoră este dublată de o senzație de altă natură senzorială, fiind convocate **toate simțurile**.

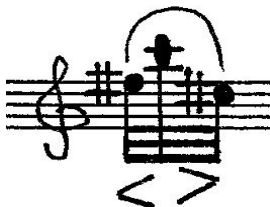
- VII. **Cercul VII**, cel mai mare ca dimensiune, sugerează **maxima dilatare a conștiinței** în cadrul acestui ritual individual și lăuntric. 6 dintre evenimentele experimente ale cercului, ce trebuie parcurse, se numesc **6 posibile arme**, dintre care **5 talismane** pentru terapia sufletului. Fiecare dintre acestea se va practica pe parcursul unei luni de zile în felul următor:

- VII.1 va fi oficiat în luna a treia. Sunetul Fa#

pe care îl asociez cu **mirosul unui bulgăre aprins de tămâie**, îl imaginez că pătrunde, odată cu **senzația olfactivă** (respectivă), în trupul meu, **prin nări, direcționându-se spre inimă**, acolo unde vibrează sunetul SOL. Este ca și cum subdominanta (din sistemul tonal) s-ar rezolva la dominantă. **Fa#** va fi imaginat odată cu **inspirația** iar **SOL** (din inimă) în timpul **expirației**.

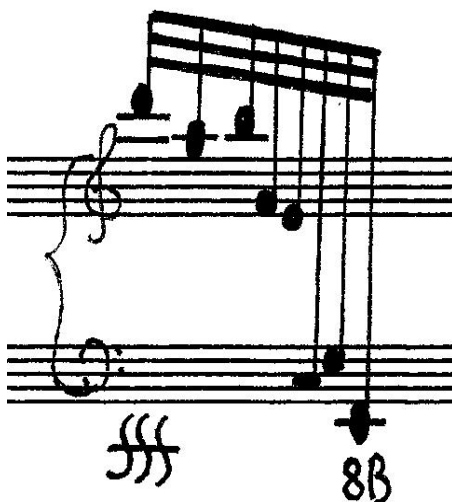
- VII.2

Grupul celor 3 note îl voi practica în luna a patra, ca pe o **senzație tactilă**, în ipostaza unei

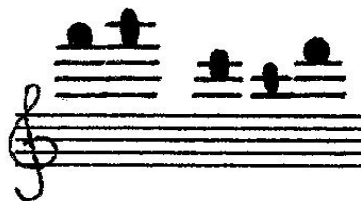
„**mușcătură de șarpe**”, asupra organului care mă împinge spre acțiuni necugetate, vizând bunăoară, dorința de obținere doar a propriilor interese (prin lingușire sau lașitate sau laudă de sine, etc.) sau lovirea, jignirea aproapelui, etc. De obicei organul vizat este limba, dar poate fi și mâna sau creierul ori chiar picioarele sau mai multe organe simultan.

- VII.3 În luna a cincea voi învăța practicarea **fulgerului vizualo-imaginar**

care se va abate asupra organului în care „se coace” o acțiune malefică sau pur și simplu spre mintea risipită fiind vorba, mai ales, de gânduri haotice care vagabondează creierul. Ținta fulgerului sonoro-imaginar va fi deci el (creierul) de unde acestea izvorăsc. Pot fi și alte organe vizate: ochi, mâini, picioare, ureche.

- VII.4 În luna următoare, a șasea, **senzația gustativă**, ce rezultă din gustarea, mâncarea unui **măr**, se va „traduce” în următoarele sunete imaginate, auzite lăuntric în *dreptul limbii*:

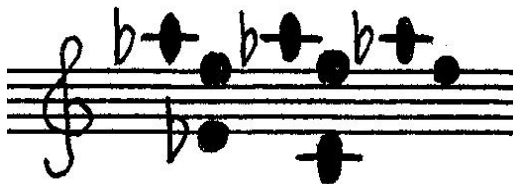
în diferite variante ritmice. Va fi prilejul de a cugeta asupra Pomului biblic, adică, cel al Cunoașterii Binelui și Răului, cât și a raportului dintre mine și Dumnezeu interdicției.

- VII.5 Luna a șaptea este prilejul de a **practica tactilul** atingând o piatră, un obiect pietros, stâncos a cărei senzație se va transforma în vibrațiile sunetului pedală Fa

distribuit pe mai multe registre. Voi simți respectivele vibrații, mai întâi, *în mâna (în mâinile)* atingerii, iar apoi sonoritățile de stâncă se vor răspândi în tot corpul meu întărind **starea de fermitate** ce mi-am propus-o în relația mea cu o **atitudine etică**. Aceasta o mai pot întări **gustând un drob de sare**. Aici **gustativul** se va converti în aceeași sonoritate lăuntrică.

- VII.6 Se va practica pe perioada lunii a opta, „înfingerea, baterea cuielor” imagine și intime:

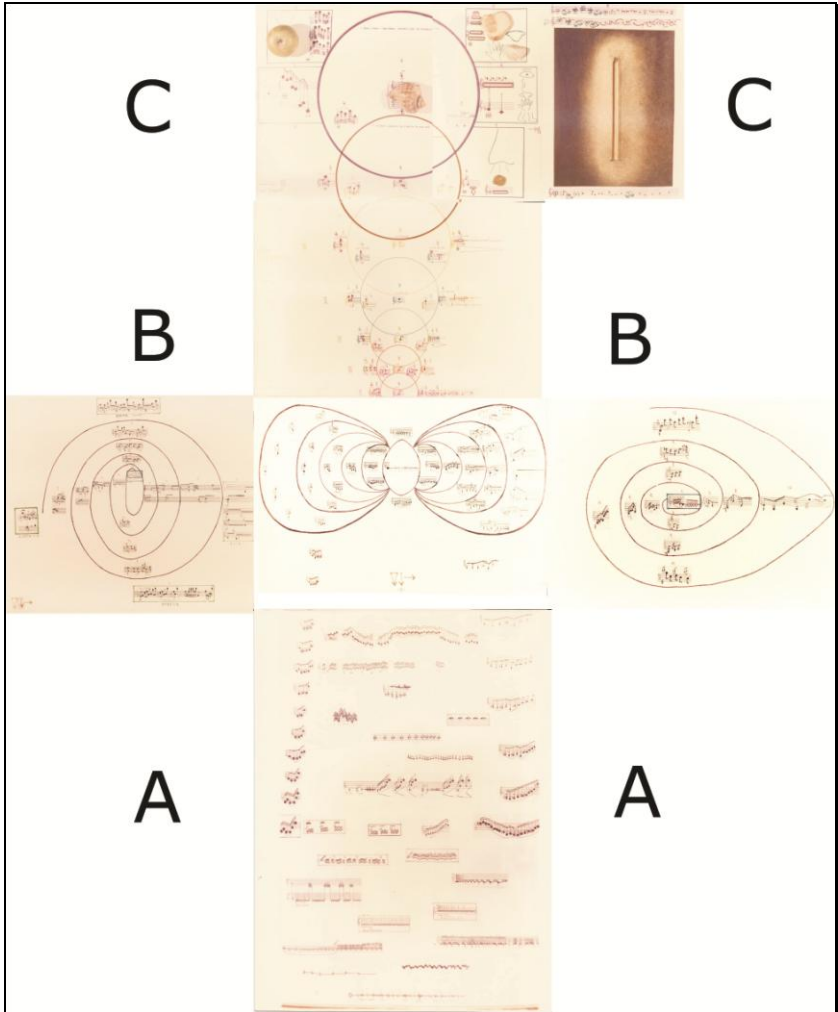
pe o senzație așadar, **tactilă (dureroasă)**, în organul prin care tind să alunec spre o ipostază a corupției.

- VII.7 (luna a noua) Aflat în mijlocul cercului, îmi voi imagina Trisonul DO grav, SOL mediu, MI acut, în **centrul ființei mele**, cu SOL ascuns în **cochilia inimii**, meditănd astfel, asupra trezirii **SINELUI SUPERIOR**.
- La capătul acestor practici imaginare, individuale și intime (nonspectaculare) voi exersa și VII.8 Asta înseamnă „implantarea lăuntrică, pe întreaga suprafață a trupului meu, a CUIULUI TREZIRII.

De asemenea, voi auzi lăuntric și o melodie bizantină, în care fiecare sunet al ei va fi imaginat în alt organ al trupului (inimă, mâini, ochi, nas, picioare).

SUMMARY

Octavian Nemescu

METABIZANTINIRIKON (1984)

Practicing Music at TRANSCULTURAL Altitude

Composed in 1984, the score of this work has the configuration of the human **body**, in which area A is that of the *legs, sex and abdomen*, area B suggests the *two hands* as well as the level of the *heart and lungs*, while area C marks the *head, the mind and the aura*, which has seven levels of *altitude*, of *Transfiguration*, of *Ascension*, out of which the last one marks the most elevated state.

Layer A is the seat of the visceral, reptilian instincts of matter (condensed energies), of the low vibration level. It is the plane of **NATURALNESS**.

B is the area of **CULTURALITY** or, in other words, of *natural models, acknowledged and transfigured into cultural projections*. It is meant for the actual performance of the work.

C, the upper part of the score, stands for the **TRANSCULTURAL** and *post- performance* approach to, and practice of, this opus. This means that those who have played or listened to this work in its performed variant or its CD recording, and who wish or need to **practice** certain fragments *in order to improve their own being*, a purpose that thus transcends the mere "aesthetic reason" of music, have the possibility of gradually reaching the upper spheres and circles of area C, in their ascending vertical order. This is an *individual practice* of certain parts of the work, and eventually, on the last circle, an *inner one*.